

Kto sú hrdinovia stredoveku?

Webquest
pre 1.– 4. ročník SŠ
Autor:
Mgr. Tatiana Filová

Webquest

Názov:	Kto sú hrdinovia stredoveku?
Kľúčové slová:	Rytier, svätec – idealizované postavy stredovekej literatúry, stredoveký umelec – anonymita, ikona, relikvia, patrón, atribút, etymológia mien
Typ školy:	SOŠ
Ročníky:	1.– 4.
Tematické zameranie:	slovenský jazyk a literatúra, výtvarná výchova, informatika, dejepis, náuka o spoločnosti, medzipredmetové aktivity
Vzdelávacie ciele:	• prehliť alebo zopakovať získané poznatky z predmetu – slovenský jazyk a literatúra, výtvarná výchova, dejiny kultúry na odbornej škole pedagogického zamerania • naučiť sa hľadať a spájať informácie podľa súvislostí a vytvoriť súvislý text (opis, rozprávanie, úvaha/výklad) • naučiť sa pracovať v tíme, hodnotiť prácu druhých a prezentovať výsledok práce

autor

Meno a priezvisko:	Mgr. Tatiana Filová
Škola:	Pedagogická a sociálna akadémia, Bullova 2, Bratislava
Aprobácia:	slovenský jazyk a literatúra – výtvarná výchova
Typ školy:	SOŠ
URL:	tana.filova@gmail.com

Úvod

Každé obdobie má svojich hrdinov, ich hrdinstvo vnímame s odstupom času často inak, ako ho vnímali ich súčasníci. Možno aj preto, lebo nepoznáme okolnosti, za ktorých títo hrdinovia žili a zomierali. Slová, ktoré s ich hrdinstvom nejako súvisia napr. *patrón, atribút, krstné meno, relikvia, ikona* používame dodnes a ani si neuvedomujeme, že ich pôvod siaha až do stredoveku.

Počas nasledujúcich aktivít si vyskúšate prácu **historika**, hľadajúceho nové a pre vaše zadanie zaujímavé informácie, **spisovateľa**, ktorý dokáže tieto informácie zabaliť do pútavého rozprávania a **novinára**, ktorý na základe informácií dokáže ukázať súvislosti medzi minulosťou a súčasným životom a jazykom.

Vašou úlohou bude vytvoriť tri prezentácie podľa troch úloh a priblížiť vybraných hrdinov stredoveku, objasniť významy slov a odhaliť, čo nás s nimi ešte v súčasnosti spája.

Webquest bude uverejnený na stránke školy do

Postup

- Študenti vytvoria skupiny po 5 – 6.
- Každá skupina si vyberie z troch ponúkaných úloh jednu.
- Každý študent si vyberie zadanie, na ktorom bude pracovať. Z týchto čiastkových zadaní v závere vznikne výsledná prezentácia (word, PPT), ktorú odprezentujú na hodine.
- Každá skupina si zvolí:
 - **vedúceho tímu**, ktorý usmerňuje spoluprácu medzi jednotlivými členmi skupiny, kontroluje a hodnotí spolu s učiteľom jednotlivých členov. Hodnotenie vedúceho tímu a jeho prípadné odvolanie robí učiteľ. Vedúci tímu priebežne spracúva materiál spolu s grafikom do záverečnej podoby prezentácie. Usmerňuje priebeh záverečnej prezentácie pred triedou
 - **grafika(náhradníka)** – spracúva materiál do definitívnej podoby, pomáha vyhľadať vhodné obrázky, zastupuje neprítomných
- Všetci členovia sa podieľajú na záverečnej prezentácii tak, že odovzdajú svoje vypracované zadania vedúcemu tímu na ďalšie spracovanie.

Jednotlivé skupiny prezentujú výsledky svojej práce pred ostatnými.

Pri vypracovaní zadania využívajte slohové postupy

- **Informácia** – zhromažďujte zaujímavé informácie o období vzniku diela, znakoch doby a ich stopách na diele, nájdite 4 zaujímavé fakty zo života autora.

- **Opis** – na základe informácií vypracujte taký podrobný opis, aby si predmet/postavu dokázal predstaviť aj človek, ktorý ho nevidí. Postupujte od detailov k celku alebo naopak. Využívajte umelecký opis, ktorý vystihne celkovú atmosféru a odhalí, v čom spočíva pôsobenie diela na diváka. Spolupracujte aj s grafikom pri výbere a hľadaní obrázkov.

- **Rozprávanie** – prerozprávajte príbeh podľa historických faktov pútavo vlastnými slovami. Vychádzajte pritom z kompozície rozprávania (expozícia...), čas môže prebiehať chronologicky alebo retrospektívne, rozprávač (priamy, vševediaci...), sústreďte na najdramatickejšie okamihy príbehu, *súčasťou príbehu musí byť aj priama reč*

- **Úvaha /výklad** – hľadajte súvislosti medzi minulosťou a prítomnosťou, svoje úvahy a vysvetlenia podložte faktami a obrazmi, skúmajte a porovnávajte pôvodné a nové významy slov.

Sprievodné texty vychádzajú najmä z daných informačných zdrojov!

Úloha pre 1. skupinu – rytier

1. Pútavo prerozprávajte príbeh rytiera Rolanda (sústred'te sa na rozhodujúce okamihy života). Vysvetlite, prečo sa práve jeho postava stala ideálnym hrdinom stredovekých čias. Pomôžte si :

www.premladych.sk/historia/piesen-o-rolandovi-cast-i/

www.sosrs.edu.sk/sjl/Europske%20stredoveke%20literatury.PDF

2. Odhaľte identitu bratislavského Rolanda, ktorý vraj skutočne Rolandom nie je, len sa mu chce podobat'. Vlastnými slovami prerozprávajte povesť o bratislavskej fontáne!

3. Vypátrajte, kde všade v Európe sa ešte nachádzajú zobrazenia Rolanda (aspoň 3) a vysvetlite, prečo jeho sochu tradične umiestňovali na hlavné námestia. Obrázky nakopírujte do prezentácie!

Vyhľadajte informácie ešte aspoň o dvoch známych rytieroch (napr. kráľ Artuš). Čo majú tieto príbehy spoločné/odlišné?

4. Napíšte charakteristiku a úvahu na tému: Aký by bol rytier Roland (ako ideálny občan) našich čias, koho by ctil, ochraňoval a za čo by bojoval?

Vyhľadajte názvy dvoch web stránok alebo organizácií, ktoré sa zaoberajú problémami občanov a opíšte stručne ich aktivity!

Odporúčané informačné zdroje k úlohe 1

Pieseň o Rolandovi – obsah, socha: www.premladych.sk/historia/piesen-o-rolandovi-cast-i/, http://sk.wikipedia.org/wiki/Rytier_Roland

<http://presov.korzar.sme.sk/c/4571161/rytier-roland-sa-stal-symbolom-cestneho-a-neuplatneho-bojovnika.html>

Povešť o Rolandovi – <http://csatosz.szm.com/historky/historka6.html>,
<http://www.slovakiasite.com/sk/povesti4.php>

Historia fontány v BA:

<http://sekanova.blog.sme.sk/c/54333/nadpis.html>

http://sk.wikipedia.org/wiki/Maximili%C3%A1nova_font%C3%A1na

http://www.bratislavskenoviny.sk/najnovsie-spravy-z-bratislavy/pamatnici-historie/nie-je-to-rytier-roland-ale-kral-maximilian.html?page_id=4536

Elektronické slovníky: <http://slovník.juls.savba.sk/>

Môžete hľadať a používať aj vlastné zdroje (stránka, kniha so zaujímavými informáciami – získate bonus pri hodnotení)

Úloha pre 2. skupinu – svätec a patrón

1. Vyhľadajte význam slov *patrón*, *atribút*, *ikona* a *relikvia* a vysvetlite, ako tieto slová súvisia so svätcami. Uved'te príklady troch najobľúbenejších patrónov v histórii Slovenska, stručne prerozprávajte ich príbehy. Nájdite obrazy, ktoré ich zobrazujú a vysvetlite, podľa akých atribútov ich voľakedy spoznávali?
2. Kto bol patrónom rytierov? Pútavo prerozprávajte jeho príbeh. Vyhľadajte jeho zobrazenia najmä v slovenských mestách a opíšte, ako ho zobrazovali.
3. Zistite, aký pôvod majú mená v našom kalendári? Urobte štatistiku krstných mien v triede. Porovnajte frekvenciu výskytu najčastejších a najzriedkavejších mien. Opíšte, aký je pôvod a význam dvoch najviac a najmenej používaných mien.
4. Napíšte krátky výklad o tom, akú úlohu plnili relikvie v minulosti a čo mohlo byť relikviou (prečítajte si úryvok z Piesne o Rolandovi, keď opisuje svoj meč). Napíšte úvahu o tom, v akom význame a súvislostiach toto slovo používame dnes (doložte príkladmi spojení zo slovníkov).

Odporúčané informačné zdroje k úlohe 2

Úryvok: „*Durandal môj, meč môj posvätný, /relikvie v tebe skryté sú,/ Petrov zub a Bazilova krv,/vlasý svätého tiež Diviša,/ svätej Panny kúsok odevu,/ nedajboh ťa dostať pohanu.*“

Životopisy svätých:

<http://www.uluv.sk/product/krestanstvo--svatci-a-patroni-245/>

Pôvod a význam mien: <http://vyznam-mena.geni.sk/>

<http://www.mojosud.sk/?swiftalias=charakteristika-krstnych-mien&rok=2013&meno>

<http://www.krstne-mena.eu/povod-krstnych-mien>

Frekvencia krstných mien: <http://najmama.aktuality.sk/clanok/226324/extra-najpouzivanejsie-mena-deti-za-rok-2010/>

Kvíz o krstných menách:

http://www.kvizmajster.sk/testy_online.php?online_test=574

Elektronické slovníky: <http://slovník.juls.savba.sk/> alebo knižné KSSJ, SCS, PSP....

Môžete používať a hľadať aj vlastné zdroje (stránka so zaujímavými informáciami – získate bonus pri hodnotení)

Úloha pre 3. skupinu – stredoveký umelec

1. Prečítajte si, ako bolo meno tohto umelca objavené?

http://sk.wikipedia.org/wiki/Majster_Pavol_z_Levo%C4%8De

Napíšte podľa tejto informácie dva detektívne príbehy (1. strana – rozprávanie s tajomstvom) o tom:

- ako sa zachoval záznam jeho mena (ako sa dostal na miesto, kde ho objavili)
- o tom za akých okolností ho objavili.

Vysvetlite, prečo mali umelci v stredoveku také zvláštne mená?

2. Vymenujte diela, ktoré umelec vytvoril a napíšte mená aspoň troch svätcov z hlavného oltára sv. Jakuba.

Sochy svätcov opíšte vlastnými slovami a doložte obrázkami diel. Neznáme termíny vysvetlite.

3. Prerozprávajte príbeh „poslednej večere“ a vysvetlite, ktorú časť príbehu reliéfny obraz zobrazuje. Doložte obrázkami.

4. Opíšte, ako autor zobrazil tento moment deja. Nájdite 3 diela iných významných svetových umelcov, ktorí zobrazili túto tému – napíšte, v čom sú odlišné/podobné!

Odporúčané informačné zdroje k úlohe 3

Informácie o stredovekom majstrovi a kostole sv. Jakuba v Levoči :

http://sk.wikipedia.org/wiki/Majster_Pavol_z_Levo%C4%8De

http://sk.wikipedia.org/wiki/Dielo_Majstra_Pavla_z_Levo%C4%8De)

Hlavný oltár: <http://www.chramsvjakuba.sk/#hosjakuba>

Elektronické slovníky: <http://slovník.juls.savba.sk/> alebo knižné KSSJ, SCS, PSP....

Môžete hľadať a používať aj vlastné zdroje (stránka so zaujímavými informáciami – získate bonus pri hodnotení)

Literatúra ku všetkým úlohám

Poznámky zo Slovenského jazyka a literatúry

Publikácie (učebnice):

Caltíková, M.: Slovenský jazyk pre 1–3 ročník . Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, spol. s.r.o. ,2012, ISBN 978–80–7158–816–0 kapitoly Slohové postupy: opis, rozprávanie, úvaha

Polakovičová, A. :Literatúra I. Bratislava: Orbis Pictus Istropolitana, spol. s.r.o. ,2012, ISBN 978–80–8120–128–8

Hánová, E. a kol.: Zmaturuj z literatúry. Bratislava: Didaktis, ISBN 80–89160–02–6

Hodnotenie individuálnych zadaní WebQuestu

Každý študent dostane za svoju zadanie známku a ešte známku za prácu v tíme. Za objavenie stránky so zaujímavými informáciami bonus v hodnotení)

Známka:	5	4	3	2	1
informácia	Zlé, chybné alebo veku neprimerané informácie. Používanie neznámych slov.	Malá zrozumiteľnosť a logika textu, chýbajú obrázky, neúplné informácie,	Málo pútavé až nudné, cudzie slová často bez vysvetlenia.	Chýbajú 1–2 dôležité informácie.	Vystihujúca práca s dostatkom informácií.
opis	Žiadny alebo zmätený opis. Chýbajúce časti.	Chýba zrozumiteľnosť a logika opisu.	Povrchný opis bez vyzdvihnutia podstatných znakov.	Len malé nedostatky.	Podrobný logický a zrozumiteľný opis.
Rozprávanie	Zmätené, chaotické, nedokončené rozprávanie.	Zmätená kompozícia bez priamej reči, chýba kolízia a pointa.	Málo pútavý príbeh, bez priamej reči, chýba pointa.	Málo priamej reči, málo dramatický záver (alebo kolízia).	Pútavý a originálne spracovaný príbeh
Výklad / úvaha	Nedokončená práca, veku neprimerané hodnotenia.	Nelogická práca, bez súvislosti medzi informáciami.	Občas neprimerané závery a hodnotenia.	Len zopár zle používaných slov.	Pútavé, logické .

Hodnotenie individuálnych zadaní WebQuestu

Známka:	5	4	3	2	1
gramatika	Gramatické a štylistické chyby. Jednoduché alebo nelogické vety. Nesprávne používané cudzie slová.	Časté gramatické a štylistické nedostatky. Nelogické spojenia. Cudzie slová.	Chyby v gramatike, štylistike.	Len malé nedostatky v gramatike	Bez chýb

1 zadanie z úlohy = minimálny rozsah 3 strany, maximálny 5 strán

Hodnotenie tímovej práce WebQuestu

Úroveň riešenia	nesplnené	nízka úroveň	možnosti zlepšenia	splnené bez chýb	vzorové riešenie
známka	5	4	3	2	1
Rozdelenie úloh v skupine a komunikácia	žiadne	závažné nedostatky v komunikácii	menšie nedostatky v komunikácii	dobrá spolupráca v rámci skupiny	vynikajúce
Zvládnutie individuálnych úloh	žiadne	slabé, s mnohými nedostatkami	priemerné	dobré	vynikajúce
Rozsah a kvalita spracovaných informácií	neodovzdané	malé množstvo a nízka kvalita informácií	postačujúce množstvo informácií priemernej kvality.	bez väčších nedostatkov	vynikajúce.
Technická a vizuálna stránka výstupu	neodovzdané	nesplnený rozsah, málo obrázkov, neprehľadné.	rozsah splnený, málo obrázkov, nedostatky v kvalite obrázkov.	dobrá	pútavo prehľadne spracované
Prezentácia výsledkov	nepripravené	nepresvedčivé vystupovanie	málo zaujímavá prezentácia	bez väčších nedostatkov	vynikajúca